

Musiikkiopisto Arkipelagin kannatusyhdistys ry:n hallitus
Malin Lindholm (pj)
Tanja Auvinen
Liinu Leiwo
Camilla Mäkinen
Kirsimari Pohjanheimo
Pia Rannikko
Pirjo-Riitta Ruohonen
ja Jenni Uimonen (rehtori)
23.9.2025

Lausunto ehdotukseen hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

Asia: VN/18125/2025

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Ehdotamme pykälään lisäystä ”tavoitteellisesti etenevää, kaikilla kansalliskielillä tarjottavaa ja...”. Kannatamme myös lasten ja nuorten ensisijaisuuden säilyttämistä tässä pykälässä. On silti tärkeää, että taiteen perusopetuksen merkitys elinikäiselle oppimiselle on mainittuna tavoitteissa, mutta lasten ja nuorten ensisijaisuuden säilyttäminen ei sulkisi jatkossakaan pois opetuksen järjestämistä aikuisille mahdollistaen erilaiset paikalliset ratkaisut väestörakenteeltaan erilaisilla alueilla. Pidämme myös tärkeänä, että pykälässä on mainittu varhaisiän opinnot, jotka ovat etenkin musiikissa keskeinen osa oppilaan opinpolkua.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Näemme ongelmallisena, jos taiteenalojen eroavaisuuksia ei huomioida opetustuntimäärää määriteltäessä (1 opintopiste = 20 tuntia). Lisäksi moninaisuuden huomioiminen kieliryhmissä, oppilaiden yksilöllisissä opintopoluissa (esim. erityisoppijat) ja eri taidelajeille tyypillisessä opetustavassa (vrt. yksilöopetus/ryhmäopetus) on keskeistä, kun oppimäärän mitoitus määritellään. Riittävän pedagogisen vapauden salliminen oppimäärän toteuttamisessa on tärkeää, jotta oppilaitokset voivat vastata eri taidelajien tarpeisiin ja mahdollistaa taiteen perusopetuksen alueellisen ja kielellisen saatavuuden.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Koska järjestämisluvassa mainitaan kunnat, joiden alueella opetusta saa järjestää, tulisi laissa selkeämmin määritellä, mitä se lain mahdollistaman ja velvoittaman yhteistyön kannalta tarkoittaa. Järjestämisluvan tulisi joustavasti mahdollistaa opetuksen järjestäminen yhteistyössä toisissa kunnissa sijaitsevien oppilaitosten kanssa. Uusia koulutuksen järjestämislupia myönnettäessä ja voimassa olevia lupia arvioitaessa olisi otettava huomioon alueellinen ja kielellinen saavutettavuus, jotta taiteen perusopetuksen pariin voisi jatkossakin hakeutua myös harvaan asutuilla alueilla.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhteistyö ei saa syödä koulutuksen järjestäjän resursseja oman perustehtävänsä toteuttamiseen. On keskeistä, että taiteen perusopetuksen rahoitusmalli ja todistuskäytännöt tukevat yhteistyön toteuttamista etenkin jos oppilasmäärät ja oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrä tulevat jatkossa vaikuttamaan myös rahoitusperusteisiin. Valtionrahoituksen perusteiden tulisi mahdollistaa yhteistyön tekeminen esimerkiksi niin, että jokin tietty osa rahoituksesta olisi suunnattuna yhteistyöhön ja tarvittaessa myös muun kuin taiteen perusopetuksen toteuttamiseen (esim. alueellinen taidekasvatuksen tukeminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa).

.11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Jako musiikin ja muiden taiteiden välillä tulee säilyttää musiikinopetuksen yksilöopetukseen perustuvan luonteen vuoksi. Mikäli oppilasmäärät tulevat jatkossa yhä enenevässä määrin vaikuttamaan valtionrahoitukseen, yksilöopetuksen oppilasmääriä ei tule verrata ryhmäopetuksen oppilasmääriin. Yksilöopetuksessa ryhmäopetusta enemmän kustannuksia aiheutuu henkilöstökulujen lisäksi mm. opetustiloista ja harvaanasuilla alueilla opetushenkilöstön matkakuluista.

Jos lakiuudistuksen tavoitteena on saavutettavuuden vahvistaminen, valtionrahoitusjärjestelmän tulisi selkeämmin huomioida myös alueelliset erityispiirteet, kuten kansalliset kieliryhmät ja väestörakenne, ja taata näin toimintaedellytykset myös harvaanasuttujen alueiden oppilaitoksille.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhtenä taiteen perusopetuksen laadun mittarina ollaan voitu pitää pedagogisesti pätevää henkilöstöä. Pätevä henkilökunta on keskeinen tekijä, jonka avulla taiteen perusopetus erottuu tavallisesta taideharrastuksesta. Lain tulisi kuitenkin turvata alueellinen saavutettavuus sallimalla jonkin verran joustoa henkilöstön pätevyysvaatimuksissa esimerkiksi sellaisten oppiaineiden ja kieliryhmien osalta, joissa koulutuspolut ovat moninaisempia, eikä pedagogisiin opintoihin ole yhtä helppo alueellisesti hakeutua. Sitä ei kuitenkaan tulisi tehdä pätevyysvaatimuksia laskemalla. Ehdotamme muutosta henkilöstöasetuksen kohtaan 5 lisäämällä siihen ”vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot”.

14 § Oppilaaksi ottaminen**Valitse sopivin**

Kannatan

15 § Oppilailta perittävät maksut**Valitse sopivin**

Kannatan

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus**Valitse sopivin**

Kannatan

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus**Valitse sopivin**

Kannatan

19 § Koulutuksen arviointi**Valitse sopivin**

Kannatan

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

.

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Maantieteellisesti harvaanasutuilla alueilla toimiville oppilaitoksille tulisi taata toimintaedellytykset rahoitusmallin puitteissa ja tämä tulisi olla myös selkeästi kirjattuna rahoituslakiin. Esityksessä uudeksi laiksi valtionrahoituksesta (§ 20) tulisi olla maininta tuntimäärien lisäksi myös yksikköhintaan jatkossa vaikuttavista muista tekijöistä kuten oppilasmäärästä ja oppimäärän suorittaneiden määrästä sekä alueellisesta minimitasosta. Valtionrahoituksen perusteiden laajentaminen oppituntimäärästä oppilasmääriin ja suoritettuihin oppimääriin voi hyvin suunniteltuna vahvistaa taiteen perusopetuksen saavutettavuutta, mutta tarvitaan selkeämpi kuva mallin konkreettisesta toteutuksesta, jotta se ei veisi toimintaedellytyksiä oppilaitoksilta.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhtenä taiteen perusopetuksen laadun mittarina ollaan voitu pitää pedagogisesti pätevää henkilöstöä. Pätevä henkilökunta on keskeinen tekijä, jonka avulla taiteen perusopetus erottuu tavallisesta taideharrastuksesta. Lain tulisi kuitenkin turvata alueellinen saavutettavuus sallimalla jonkin verran joustoa henkilöstön pätevyysvaatimuksissa esimerkiksi sellaisten oppiaineiden ja kieliryhmien osalta, joissa koulutuspolut ovat moninaisempia, eikä pedagogisiin opintoihin ole yhtä helppo alueellisesti hakeutua. Sitä ei kuitenkaan tulisi tehdä pätevyysvaatimuksia laskemalla. Ehdotamme muutosta henkilöstöasetuksen kohtaan 5 lisäämällä siihen ”vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot”.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

5§ Näemme ongelmallisena, jos taiteenalojen eroavaisuuksia ei huomioida opintopisteisiin sisältyvää opetustuntimäärää määriteltäessä. Lisäksi moninaisuuden huomioiminen kieliryhmissä, oppilaiden yksilöllisissä opintopoluissa (esim. erityisoppijat) ja eri taidelajeille tyypillisessä opetustavassa (vrt. yksilöopetus/ryhmäopetus) on keskeistä, kun oppimäärän mitoitusta opetustunneissa määritellään. Omatoimisen työskentelyn sisällyttäminen opintoihin ja tarkan opetustuntimäärän (1 op = 20 t) määrittelyn yhtälössä on mielestämme ristiriita.

2§ kunnat, joiden alueelle koulutusta tulisi järjestää: Esityksessä jää epäselväksi, vaatiiko lain mahdollistama opetuksen järjestäminen yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa myös järjestämisluvan uudelleen hakemista siinä tapauksessa, että tuo yhteistyöoppilaitos on toisen kunnan alueella. Tätä tulisi selkeyttää.

Paraisilla

23.9.2025

Musiikkiopisto Arkipelagin kannatusyhdistys ry:n hallitus

Malin Lindholm (puheenjohtaja)

Tanja Auvinen

Liinu Leiwo

Camilla Mäkinen

Kirsimari Pohjanheimo

Pia Rannikko

Pirjo-Riitta Ruohonen

ja Jenni Uimonen (rehtori)